
Risico's blaaskatheter onderschat

Auteur(s): Coen Kaaij

Publicatiedatum: 05-02-2013 om 12:55

Acuut opgenomen ouderen die een blaaskatheter krijgen, lopen tweemaal zoveel kans om binnen een jaar te overlijden als hun 'gewoon' passende lotgenoten. "De risico's van zo'n inwendige katheter worden onderschat", waarschuwt AMC-geriater Sophia de Rooij. "Alternatieven komen vaak niet eens aan de orde." Dat blijkt uit onderzoek onder 640 acuut opgenomen 65-plussers.

In het jongste nummer van JAMDA (Journal of the American Directors Association) benoemt De Rooij samen met collega-onderzoekers dat het gebruik van inwendige blaaskatheters kan bijdragen aan het overlijden van 65-plussers bij ziekenhuisopname. Dertig procent van de 65-plussers overlijdt binnen drie maanden na een acute ziekenhuisopname. Vaak aan iets anders dan het euvel dat ze met loeiende sirenes in het ziekbed bracht.

Vreemd element

"Oudere patiënten krijgen zo'n katheter vaak direct bij een acute opname", zegt De Rooij. "Bijvoorbeeld omdat ze incontinent zijn of even niet kunnen plassen. De urine kan belangrijke gegevens leveren, dus die moet geregeld worden onderzocht." Een katheter is een vreemd element in het lichaam, het lijf houdt daar niet van. Waarbij nog komt dat het instrument vaak langer blijft zitten dan medisch noodzakelijk is. Niet zelden tot de laatste ziekenhuisdag. Dubieuze zaak, want zeker bij ouderen leveren inwendige katheters elke dag aantoonbaar meer infectiegevaar op.

Overlijden

In een drietal ziekenhuizen – het AMC, het UMC Utrecht en het Hoofddorpse Spaarneziekenhuis – volgden onderzoekers acuut opgenomen 65-plussers. Een kwart van hen had één of meer dagen een katheter, bij een gemiddelde opnameduur van zes tot zeven dagen. Zo hadden de katheterdragers een tweemaal hogere kans dan 'gewoon passende' ouderen om binnen drie maanden te overlijden. De kans op functieverlies, slechter in staat zijn om de gewone dagelijkse dingen te doen dus, werd becijferd op twee tot driemaal zo groot. Gemiddeld bleven katheterdragers bovendien twee dagen langer in het ziekenhuis.

Goede alternatieven

De aanbeveling is logisch: geef acuut opgenomen ouderen alleen een inwendige katheter wanneer en zolang het echt nodig is. "Voor veertig tot vijfenveertig procent van de patiënten die er nu een krijgen, zijn goede alternatieven voorhanden", zegt De Rooij. "Zoals een externe katheter of speciale, sterk absorberende luiers. Mocht een blaaskatheter medisch echt noodzakelijk zijn, dan is het zaak de patiënt in elk geval goed in de gaten te houden." Wat betekent: vaker de temperatuur opnemen en dagelijks controleren op infecties, mobiliteit en valrisico. En de katheter niet pas bij ontslag verwijderen, maar direct vanaf het ogenblik dat er een alternatieve oplossing mogelijk is.

Bron: AMC
